

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva 80 fillér.

Vidékre postán 1.40 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

Megjelenik mindennap.

KOLOZSVÁRI HIRLAP

FÜGGETLEN NAPILAP.

Egy négyzetcentiméternyi hirdetés ár 8 fillér. — Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Apró hirdetés 60 fillér.

Nyiltéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Főszerkesztő: **Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.**Felelős szerkesztő: **CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.**

Agózmozdony jubilema.

A liverpooli Kansinglon muzeumban kegyelettel őriznek egy mulatságos vasszörnyeteget. Ropant bordái közt rozsdá vöröslök, fogatórt kerekai nem forognak a rengelyen. Az ütött-kopott, vén ereklye Stephenson György találmánya, a Rocket, melylyel a genialis föltaláló éppen ma 75 éve, 1829. október hó 6-án teremtette meg a vasuti közlekedés alapját.

Stephensonnak nem ez volt első alkotása, hiszen már 1812-ben vasutat épített Darlington közelében. De az első gőzkocsik nem feleltek meg rendeltetésüknek. Kezelésük rendkívüli veszélylyel járt s nagyobb teherszállításra oem voltak alkalmasok.

Stephenson nem törődve gunnyal, gáncscsal, Róbert fiával együtt azon fáradozott, hogy a találmányt tökéletesítse. Folytonos munka és kísérletezés után elkészült az új szerkezetű gőzgép, amelyet Killingworthban sikeresen kipróbáltak.

A Stephensonoknak kapóra jött az a világverseny, amelyet Liverpoolban tartottak, hogy a közlekedés javítására vonatkozó találmányokat nyilvánosan bemutassák.

Akkoriban a darlingtoni példa sok technikust lelkesített s egész sereg ember fáradt a lokomotív tökéletesítésén. Stephensonék a gépet hajón szállították Carlislből Liverpoolba, ahol már összesereglettek a kontinens métnökei, gépészei, tudósai a nagy csodára. Ennél nagyszerűbb versen még nem volt azóta. Négy gőzmozdonyt jegyeztek be: egy svéd gépész Novelty nevű lokomotívját, Heckwart mérnök Sauspareiljés. Brandreth liverpooli technikus is versenyre akarta bocsátani Cyklóps nevű gépjet, mivel azonban léerő indította utnak, a versenyből kizárták.

A versenytér hossza körül-

belül két mértföldnyi lehetett. Ezt az utat minden gépnek oda és vissza huszszor kellett megtennie, ami hetven angol mértföldnyi távolságnak felel meg. Hogy az esetleges veszedelmet elkerüljék, a jury úgy határozott, hogy mindenik gép külön, más-más napon fusson.

A verseny napját először október 1-ére tűzték ki, de elh拉斯ztatott 6-ára, hogy a gépeket biztos működésre szerelhesse kföl.

Hát megkezdődött a verseny. A közönség az egyszerű, éppen nem mutatós Rocket-tel nem rokonszenvezett. Érdeklődésével inkább a csinos Noveltyt tüntette ki. De a Stepheonok gépje futott és győzött. Ötvenháromperc alatt megszakítás nélkül mintegy 21 angol mértföldet futott meg, de a publikum a siker mellett is csodálatos módon hideg maradt. Ellenben zugó tapsviharban bocsátotta utnak a könnyed, kacér Noveltyt, amelynek as volt a nevezetes ujtása, hogy a tűzét fuvóval élesztették. A büszke lokomotívval azonban az a malőr esett, hogy a kürtője széjjelpattant s ezáltal versenyképtelenné vált. A Sauspareinek is esett valami hibája, ami miatt nem futathatott.

A közönségnek nem tetszett a dolog. Zugolódott és lehurrogta a győzedelmes gőzparipát, Stephenson pedig, hogy a zugolódókat megnyugtassa, újra utnak indította a masináját és most már olyan kocsit is kapcsolt a Rocket-hez, amelyben harminc ember foglalt helyet s ezzel a terhével olyan gyorsan röpült a gép, hogy egy óra alatt 25—30 mértföldön robogtak át a kerekék.

Erre aztán felolvadt a jég. A diadalmas gépet csodálatos frenetikus lelkesedés köszöntötte s a lángeszű föltalálót vállain hordozta a mámoros sokaság.

A versenydíjat egyhangulag Stephensonnak ítelték.

A Rocket oda került a Kensington muzeumba, ahol ma, az

automobil és a rádium korában megkoszoruzza a drága ereklyét az emberiség hálája.

Egy anarkista emlékiratai.

Korunkban, a mindenfajta emlékiratok idején, a társadalom kitaszítottjai, az elítéltek is csináltak maguknak irodalmat, egy-egy több esztendei súlyos börtönre ítelt gonosztevő kiszabadulása után megírja emlékiratait, amelyekben leplezetlenül eseteli szenvedése történetét.

Nagyon szomorú világot vetnek ezek az emlékiratok a börtönügyre, mely a gyakorlatban korunk minden humanizmusa mellett sem emelkedett föl arra a magaslatra, hogy a bünösökben is embereket lásson. Feltárul előttünk a börtönvilág minden borzalmassága, mely valósággal pokolvá teszi az elítéltek életét. Hányszor történik a legbrutálisabb igazságtalanság azokkal a szerencsétlen emberekkel, akik erkölcsi gyengeségükben büntetve vetemegtek, nem is tekintve, hogy igen gyakran ártatlanokat sújt a bírói ítélet.

Az az emlékirat, mely egy francia anarchista iollából most hagyta el a sajtót, az Uj-Guyanci börtönök belső életéből mond el számtalan érdekes adatot. Az anarchista neve Liard Courtois, akit merénylőre való izgatás miatt öt esztendei kényszermunkára ítélték, mely büntetését az Uj-Guyana telepeken kellett eltöltenie. Könyvében részletesen megírja fogsága történetét attól a pillanattól kezdve, mikor az Uj-Guyana vívő hajóra szállították. La Rochelle-ben várt reája több fogolytársával együtt a hajó. Mielőtt beszálltak volna, csupaszra nyírták és borotválták a fejüket, úgy hogy külsőleg inkább vadállatokhoz hasonlítottak, nem emberekhez. A hajón a fődélzet hátsó részében kalitkaszzerű helyre zárták őket, ahol egészségtelen levegőben kellett tölteniök az egész utat. Mindössze négyszer vitték őket sétálni a fedélzetre, hogy szabad levegőhöz juthassanak. A foglyok egymást lopták meg a hajón és azzal töltötték az időt, hogy gáztetteiket kölcsönösen elbeszélték. Mikor Uj-Guyana értek, mindenüket elvették, csupán fehér vászonöltönyük maradt rajtuk. A börtön-

töntepek éghajlata nagyon egészségtelen, mert a bűzös mocsarakat nem száritották ki, s az ezekből fölszálló miazmák következtében sok elítelt elpusztul. Orvos havonként csak kétszer látogat el a telepekre és a jelentkező betegek rendszeren kimondja, hogy szimulánsok, aminek folytán hatvan napon át vasra verik a szerencsétlen beteg foglyokat. Lakásviszonyaik, táplálkozásuk, a velük való embertelen bánásmód egyaránt hozzájárul a fertőző betegségek terjedéséhez.

A börtönépületek 40 méter hosszú, 6 méter széles istállószerű házak. A foglyok nagy részének a hegyes kövekkel kirakott padlón kell hálnia, minthogy nincs elegendő szalmazsák. Táplálkozásuk oly silány, hogy a véredek, amelyeket őrizetükre tartanak, jobb élelmezésben részesülnek. Konzer-vált húst kapnak rendszeren, mely igen gyakran bűzös; továbbá rizskását és naponta kétszer egy-egy félliter vizet kenyérrel.

A munkaidő naponta 9 óra. Ha nincs építkezési vagy más hasznos munka, köveket rakatnak velük halomra, csak hogy mindig dolgozzanak. Minden legcsekélyebb kihágást szigorúan büntetnek. Ha pl. egy kokuszdiót felemelnek a földről, hatvan napi vasat kapnak. Ha örükhöz nyulnak, a legártatlanabb mozdulatért is halálal bünhödnek Szökési kísérletért életfogytiglan ott tartják őket, már pedig a foglyok kivétel nélkül megkísérlik a szökést, jóllehet, kétszáz kísérlet közül csak kettő sikerül. Ha valakit halálra ítélnék, hónapokig nem tudatják vele, mely napon viszik a vesztőhelyre.

Érdekes, hogy Courtois éppen akkor töltötte büntetését Uj-Guyana-ban, mikor Dreyfus az Ördög-szigetre volt internálva. Alkalma volt látni a szerencsétlen extapitányt, akit ártatlansága ellenére fölládoztak a francia katonaság vezértisztjeinek becsületéért.

Courtois büntetése letelte után visszatért hazájába, ahol első tette e könyvének megírása volt. Aki megakarja tudni, milyenek a földi poklok, olvassa el Courtois emlékiratait.

Hitelező ellenes szövetség.

Korelnök: A hitelezők botrányosan viselkednek uraim! Azért tartottam szükségesnek összehívni;

Uj üzlet!

Egy forintos új áruház

Uj üzlet!

● KOLOZSVÁRT, KOSSUTH LAJOS-UTCZA 3-ÍK SZÁM. ●

Minden diszmű, játék, háztartási cikkek, már 30 fillértől egy forintig az összes
valamint összes fényüzési bijouterie árukból áruk kaphatók.

Kiváló szaktelettel számos látogatást kérve **Lakatos József, Kolozsvár.**

az értekezletet. S miután én még a napokban ünnepeltem az ellenem fogansított századik végrehajtás ünnepét, azt hiszem, joggal foglalhatom . . .

Mind: Foglalni . . . brr!

Korelnök: Foglalhatom el a korelnöki széket.

Mind: Éljen! Helyes!

Korelnök: Uraim! Ezt a mostanában lábakra kapott divatot nem tűrhetjük tovább!

Mind! Agy van! Nem tűrjük!

Korelnök: A hitelezők nyomorult lények, akik ellen javasolom, hogy mélységes megvetésünket jegyzőkönyvileg fejezzük ki!

Mind: Nagyon jól van!

Korelnök: Tetszenek nekem, uraim, ezek a hitelezők! Nagyszerű alakok! Még ők lármáznak! De hát miért? Hogy adósok vagyunk, hogy rosszul fizetünk? Hát még azt se! Hiszen, ha adósok nem volnánk, akkor megcsinnének ők hitelezők lenni! Hát mik lennének akkor?

Mind: Természetesen!

Korelnök: A hitelezők azonban rutul visszaélnék a helyzettel! Adni gyönyör! — mondja a biblia, és mi nekünk köszönhetik ők a gyönyöröket! Mi módot adunk nekik, hogy adhasanak! És a hála? Galádság! Tolakodókká, mondhatnám szemtelenné válnak.

Mind: De mennyire.

Korelnök: Az ember hiába mondja nekik: kérem hagyjon békét: — hiába kérleli őket: — ne zaklasson annyit! — hiába hoz fel érveket: — nincs pénzem! mind nem használ semmit! Azért mégis unosuntalan bosszantják, szinte üldözik az embert; perlik, végrehajtják és tudom is én még mivel nem kellemetlenkednek.

Mind: Ugy van!

Korelnök: Vissza kell fizetni a kölcsönt!

Mind: Nem fizetünk vissza semmit!

Korelnök: Félreértett szavaimat helyreigazítom. Azt akarom mondani, hogy szövetkezzünk mi is! Tromfra — tromfi! Mi is nyitunk egy fekete könyvet, ahol nyilvántartjuk azokat a hitelezőket, akik komiszkodnak? Megesküszünk, hogy ezeknek soha sem fizetünk!

Mind: elfogadjuk!

Korelnök: Akik azonban tisztességesen bánnak velünk, akik még hiteleznek, akik nem üldöznek, azokat felkaroljuk. Azoknál többet soha se nem veszünk, se nem csináltatunk semmit hitelre, illetve, ha veszünk is, megigérjük, hogy mielőtt lesz pénzünk, fizetünk!

Mind: Helyes! Ezt ígérjük!

Korelnök: Érdekeink védelmére egy lapot is indítunk. Itt van egy nyomdász kollegánk, tagtárs . . . talán az elvállalja . . .

A tagtárs: Bocsánat. . . de kif?

Korelnök: Hogyan?

A tagtárs: Az a kérdés kif, azaz ki fizeti a nyomdaköltségeket? Mert esküml tiltja, hogy bárkinek hitelezzen! Különben is nyomdán nagyon le- és el van foglalva. De tudok egy nyomdát, amely egyelőre az ígérattal is megelégszik . . .

Mind Odamegyünk!

Korelnök: Ezennel a »Le a

hitelezőkkel!« szövetkezetet megalakítottunk jelentem ki. Heti tag-sági díj 1 korona. De aki adós marad, azt kizárjuk!

Mind: Helyes! Az betelen! Azt kizárjuk! A pontosság a fő!

Orosz állapotok.

A párizsi lapok, amint lát-szik, már alábbszállították nagy lelkesedésüket az orosz iránt. A hatalmas szövetséges vert csatái nyomán a francia batátság elpárologni kezd. Egyes lapok egész nyíltan tépdésik a cári hatalom zászlaját, amelyre nemrég még annyira büszke volt a Szajnaparti főváros. Az Echo de Paris minden kommentár nélkül az alábbi oroszországi jeleneteket közli a hasábján;

Valami kis állomáson megáll a vonat Koromsötét éjszaka van; az utasok mély álomban huzódnak meg a waggonok fülkéiben. Egy első osztályu kocsiiban szép, fiatal hölgy utazik a szobalányával. Az utlevele szerint párizsi énekesnő, aki Charkowba igyekszik. A fülke ajtaja hirtelen erős lökessel felnyílik. Szál-magas vas-uti alkalmazott dugja be a fejét a kocsi-ba, ahol a két alvó nő fölriadva, félve várja, hogy mi történik. A vasuti alkalmazott minden magyarázat nélkül leveszi a hálóból a hölgy egyik lábáját s kiadja egy másik vasuti alkalmazottnak.

— Az Istenért, mi történt hát? mért viszik ki a lábamat? kérdezi a francia énekesnő.

— Csönd, ne zavarja a többieket! rivall feleletül a vasuti alkalmazott és becsapva az ajtót bezárja azt.

A két nő most még rémültebben dörömbölni kezd és kiáltoz; kinyitják az ablakokat is, hogy szétnézzenek a pályaudvaron. De a koromsötétségben nem látnak semmit. Kínos percek mulnak; a hölgyek kiáltozására nem felel senki, minthogy pedig a vonat is tovább indult, kiáltozásukat elfojtja a vonat zakatolásának hangja. Csaknem egy óra mulik el; a vonat nagynehezen elérkezik Charkowba. A két hölgy sietve kiszáll, keresi a podgyászát, de — senki sem tud arról. Rendőrség, táviratozás, borraivalók osztogatása mit sem használ. A láda, amelyben értékes holmi volt, sohasem került meg; egyszerűen elkallódott a forgalomban.

A másik eset még klasszikusabb. Ez három héttel ezelőtt történt. Egy moszkvai ur Párizsból tizezer frank értékű gyöngyfüzért hozatott. Az ékszer meg is érkezett, de mekkora volt a moszkvai ur meglepetése, amikor az átvételnél kitűnt, hogy az értékes ékszer helyett hitvány hamisítványt csempésztek a csomagba. A csomagon látszott, hogy erőszakkal feibontották, de a posta tudni sem akar kártérítésről s most folyik a pörködés.

A visszautasított megrendelés.

A vigécekrő. eddigél csak adomákat, humoreszkeket irtak, de ez-uttal, ugsátszik, költeményeket is fognak írni. Mivelhogy a vigéci állást most már bizonyos poézis is

veszi körül, amióta az élelmes cégek hölgyeket is foglalkoztatnak a megrendelések gyűjtésével. A hölgy-vigécek közt természetesen sok a csinos, szemrevaló teremtes, akik kitűnően érvényesíthetik ezen a pályán az asszonyok veleszületet tulajdonságát: az ékesszólást. Egy nagy vidéki városban — ahonnan nekünk ezt az apróságot írják — például egy oly fes, takaros kisasszony szerzi az előfizetőket egy nagy irodalmi vállalatnak, hogy a helybeli aranyifjuság egész rajongással ve-zí körül s még olyanok is kedvet kaptak az olvasásra és a könyvvásárlásra, akik eddig egyebet se forgattak a harminckét levélű bibliánál. Persze tüzesen udvarolnak is a hölgyecskének, aki azonban csak hivatalos minőségben érintkezik a gavallérokkal s azontul az előzékenysége egy angol lay hidegségévé válozik. Bizo-yítja ezt az az eset is, ami most történt a hölgyikével. Egy vidám szalmaözvegy a vendéglőben a vigéce-kisasszony mellé telepedett a vacso-áló asztalhoz s mind a ketten elkezdtek az egymás ostromolni. Végre az ur azt mondta:

— Tudja mit, oagysá, megrendelem a disz munkát, ha megengedi hogy vácsora után elkisérjem a lakására s ott irjam alá a megrendelést . . .

A hölgyike kissé elpirnit, de aztán szemébe nézett a gavallérnak:

— Pardon, uram. Mi mindent azonnal szállitunk s én nem fogadok el megrendeléseket — kilenc hónapra . . .

HIREK.

Kolozsvár, okt. 10.

— **Elfogott tolvaj.** Marusán György 30 éves napszámos a Honvéd utca 12. sz. a. levő üzletében a míg a tulajdonosnő kiment, az asztalfiókban levő pénzt magához véve, azzal el akart illanni, de rajtacsípték és átadták a rendőröknek. Megmatózása alkalmával nagyon sok lopott tárgyat találtak nála. Fogdába csukták.

— **Kitett csecsemő.** Tegnap este 7 órakor a Ferencz József-ut 40. számú ház kapualjában Fodor Márton kocsi egy csecsemőt talált. Beszállították a gyermekmenhelyre. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Eltörte a lábát.** Szász József 3 éves fiúcska szüleinek Árpád utca 39. sz. lakásán tegnap d. u. játszás közben a szobába elbukott és bal lábát eltörte. A gyorsan kivonult mentők a sebészetre szállították.

— **Elveszett** tegnap délután 3 és 4 óra között a Mátyás-Király-tér sarkán levő Hintz gyógyszer-tár előtt egy 3 husz koronást tartalmazó pénztárca. A megtaláló kéri a rendőrségre vinni.

— **Tromf a német császárnak.** A németek energikus császára is kénytelen néha elhallgatni, őt is letromfolják néha; igaz, hogy csak intim családi körben. Angol lapok írják, hogy a császár leánya, a 12 éves kis Lujza Viktoria hercegnő, a minap játszótársai egyikét, aki valamiképpen bepíszkította ruháját, így vigasztalta: Hisz ez nem tesz semmit, vehetsz magadra egy másik ruhát, én is mindennap más ruhát kapok. — Én

nem, — felelte szeptegve a kis leány. Anyám csak akkor adja rám ezt a szép ruhát, ha hozzád jövök játszani. Lujza hercegnőt nagyon meglepte ez a kijelentés s még aznap elbeszélta az esetet az atyjának, a császárnak. — Ilyesmíró nem szokás beszélni — válaszolta neki röviden Vilmos császár. Két nappal ezután az történt, hogy maga Lujza hercegnő is bepíszkolta véletlenül a ruháját. A császár látva ezt, figyelmeztette rá. A kis hercegnő ekkor így válaszolt: — De papa ilyesmíró nem szokás beszélni.

— **Félreértésen alapuló házasságkötés.** Minden tekintetben humoros házasságkötés esett meg nemrég a Kongo államban, melynek valami félreeső kis zugában meghalt egy misszionárius. Egy svéd ur s egy hölgy rögtön elsiettek a bomai hivatalnokhoz, bejelenteni a halálesetet. Csak törve beszéltek a francia nyelvet, a hivatalnok pedig csakis flamandul értett, úgy is csak alig. Órák hosszában tartó fejtegetés és kézi munka után végre megérteti látszott a jövevények előadását. Felütött egy jókorakönyvet, alaposan kikérdezte nacióanéjüket, mindent pontosan bejegyzett s a tetejébe 28 frankot kért. Mikor ezt átadták, kivonatot adott a kezükbe arról, hogy ezen es ezen a napon hivatalosan — megeskette nála e céiből megjelent feleket. Lett erre nagy zavar, melyet főleg az növelt, hogy az ur 10 éve, a hölgy már három éve házas volt, persse mind-egyik mással.

— **A humoristák.** A humor-nak tudvalevőleg nagyon sok válfaja van és viszont vannak emberek, akiknek fő életcélja az, hogy őket humoristáknak tartásák. Ez a magyarázata annak, hogy például „Fliegende Blätter”-nek és a többi élclapoknak olyan nagy kelete van, különösen — a régebbi évfolyamoknak. — Az ilyen humorista nem önszegélyző egylettől vesz fel pénzt kölcsön, hanem ön-szegélyző egylettől; az ilyen humorista tudja azt, hogy ő ácsorog, de az eső az — bécsorog. A humorista keseríti el az embereket azzal, hogy ő ismer egy tót, amely még a legjobb szabaduszonak is gondokat okoz és ez a váltó, amelynek betegsége is van: a váltó-láz. De ha valaki a humoristának ad fel egy találó kérdést, akkor ő bizonyára a meglejtésre szellemeskedve válaszol: nekem mondja, a tanfelügyelőnek?

A humorista néha azonban elhagyja lesújtó szótrefákat és a tett mezejére lép át, hogy ott szedje babérait.

Ő az, aki — mint ő elmeséli — megállítja a dőcögő konflikt, hogy lámpájánál — cigarettára gyujtson; ő az, aki becsenget éjjel a patikába és — egy pakli gyufát kér. A humorista az orvos címtábláját valamelyik temetkezés egylet táblája fölé akasztja.

És így tovább a humorista szelleme bugyborékol, kifogyhatatlanul.

A humoristák egyik kedvenc ötlete az is, hogy éjjel a telefonos kisasszonyt hívják és mikor az jelentkezik, snájdig humorral szól-nak be a kagylóba:

— Köszönöm kisasszony, csak azt akartam kérdezni, hogy érzi magát.

De a humor iránt nem mindenkinek van érzéke. Így a kolozsvári postaigazgatóságnak se, ami a következő értesítésből is kitűnik.

A kolozsvári postaigazgatóság értesíti a közönséget, hogy éjjel, vagyis este 8 órától reggel 8 óráig a telefonösszeköttetést csak rendkívüli fontos esetekben: tűz és balesetknél, valamint a hírlapi szolgálattal érdekében lehet kérni. Ez az intézkedés azért vált szükségessé, mert éjjelenként többnyire a mulató társaságok a szolgáltatást teljesítő központi alkalmazottat nagyon sokszor csengették föl kapcsolásért jelentéktelen ügyekben, sokszor pedig tréfából is. Ilyenkor a sürgős esetekben kért kapcsolásokat aztán nem tudta a központi alkalmazott kívánatos gyorsasággal éppén ezek miatt a nagyszámu jelentkezések miatt elvégezni.

Amely értesítést csak azért adtuk ki, mert humoristák tudvalevőleg nálunk is vannak.

— **A meztelen hős.** A japánok csodás hősiességéről kötetekre menő historikusai jegyezték fel a harctéri tudósítók. A londoni Daily Chronicle most elmondja azt az anekdotát, amelyet Japánban a nép már felvett a legendái közé s a falvakban lelkesen beszélnek egymásnak. Ez az anekdota egy meztelen káplárról szól, aki csikorgó hidegben levetette egyenruháját s úgy indult el átjáró gázlót keresni a Yalu folyón keresztül, hogy az ezredbe a folyón átjuthasson. A folyó tulsó partján meglapulva várt az ellenség. A japán 3. gyalogezred tétozán, tanácstalanul állott az innessó parton, mert a folyam hidját fölégette elő az orosz s a Yalu mély, sebes árján a fagyos időben bizony nem uszhatott át az egész ezred. Egy Ohasi nevű káplár hirtelen levetette a ruháit és amugy meztelenül elindult gázlót keresni a folyamon át. Vállalkozásában sikere volt; megtalálta az gázlót s az ezred ezen át elindult a tulsó part felé. A meztelen káplár elsőnek érkezett az ellenségtől megszálott partra, ahol csak annyi ideje volt, hogy magára csatolja a tölténytaszkát s a kezébe kapja a fegyverét. A nadrágját és kabátját, mint nélkülözhető holmit, fel sem vette — kezdődött már a véres harc. a rettenetes golyózápor. Csodálatos módon a meztelen hőst egyetlen golyó sem érte, pedig rettenthetetlenül küzdött s fegyvere nyomán véres lett a föld körülötte. A vitéz káplár történetét később hírül vitték a mikadónak, aki nagy kitüntetést adott neki.

— **Nemzeti zászló számárháton.** Udicky István dr. nagyikindai szerb nemzetiségű ügyvéd, mint az annak idején közöltük, a szerb husvét napján fölbőrelt egy suhancot, hogy terítsen le egy nemzetiszínű lobogóval egy szamarat, üljön rá s így lovagoljon végig Nagyikinda utcáin. A suhanc ezt megtette és az eset a nagyikindai magyarság körében érthető megbotránkozást keltett. A királyi ügyészség vádat emet Udicky ellen, azonban a járásbíró, bárha Udicky tagadásával szemben a tanuk terhelőleg vallották, fölmentő ítéletet hozott, mert a törvény ilyen cselekedetre, melyet egyébként az ítélet indokolásában hazafitalannak

minősít, nem ir elé büntetést. A szegedi ügyvédi kamara értesülvén az ügyről, a tanuk vallomása alapján a kamara fegyelmi yád alá helyezte Udicky István dr. t. Az iudokolás szerint a kamara a tanuk vallomásából bebizonyított-nak látja Udicky hazafitalan cselekedetét. Megszegte továbbá ügyvédi esküjét is, mely szerint azt fogadta, hogy a magyar állam alkotmányát tiszteletben fogja tartani és tudását hazaellenes célra fölhasználni nem fogja. Ezért a kamara, mely az ügyvédi kar tekintélyét tartja szem előtt és mert annak hazafiságára és társadalmi szereplésére is figyelmet fordít, szükségesnek tartja, hogy Udicky István dr. hazafitalan cselekedetért felelősségre vonassék. A szegedi ügyvédi kamara határozata elé élénk érdeklődéssel néz most mindenki, különösen a Dunavidék lakossága, mely elég gyakran kénytelen eltérni az Udickyhez hasonló alakok viselkedését.

— **A lelkösmeret halottja.** Bács-Madarason történt, hogy Dömény Rozália 19 éves menyecske, azonvaló bánatában, hogy férje nap-nap után korhelységben és ivásban töltötte idejét: a szabadgerendára kötött két törülközővel felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Temegetése után a korhely férjet elfogta a lelkösmeret mardosás. Érezte, hogy ő az oka felesége halálának. Nem esett jól neki az ital, csak busult nagy keserűséggel. Végre másnap ő is halálra szánta magát. Ugyanazon gecendára, ahol felesége végett vetett életének, 2 selyemkendőt kötött és felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt.

— **Hölgyek, kik arcukat a Biró dr.-tele „Havasi gyopár Crème“-el ápolják, gondozzák, különösen kíválnak szépségük által. Próbátégely 70 fillér. Kapható: Wolff gyógyszerárban Kolozsvár.**

78. 27—30.

CSARNOK.

A rendőri krónika sorai között.

A rendőri hírek rövid értesítése néha csodálatos tragédiákat burkolnak el, amelyek nagy része mindörökre titok marad. Néha meglepő öngyilkosságok hírét olvassuk. Gazdag, gondtalanul élő ur, akit betegség sem gyötör, hirtelen elveti magát az életet. Vagy pedig fiatal reményteli ember, aki még alig lépett az élet szinpadára, egy fegyver dörrejjel véget vet mindennek. Miért halnak meg oly könnyen az emberek, néha minden látszólagos, elfogadható ok nélkül. Ez a problema rég óta gondolkozóba ejtette az emberi lélek buvárait s a megfajtás legtöbbször nevetséges semmi, vagy oly ellentmondás, melyet józan észszel el sem lehet fogadni. Ennek a mi modern korunknak egyik betegsége az öngyilkossági hajlam. Nagy városban nem mulik el nap, hogy néhány ember véget ne vetne az életének. A legtöbb ilyen halálnak sablonos az oka: szerelem vagy anyagi gond, esetleg ballépés. Hanem a statisztika mást is bizonyít. Egy párizsi rendőrorvos, aki husz éve szolgálta a francia fővárost, most érdekes és

minden sorába lebilincselő tanulmányt bocsátott közre erről.

— Körülbelül tizenhat évvel ezelőtt — írja a könyv előszavában — a Montmartre egyik diákanyájára hivat egy éjjel, ahol szerecséltenség történt. Egy husz éves fiatalember, szobrász mulatózás közben hirtelen lecsapta pohárát, és agyonlőtte magát. Semmi oka a végzetes tette nem volt, csak az, hogy az utolsó pohár bor nem izbett neki s ezzel megundorodott az egész élettől. Nem volt ittas, sem beteges képzetű. Az eset tehát mély megdöbbenést okozott. Ezzel fogva mindig különös érdeklődéssel kutattam az öngyilkosságok okai után. És minél több adatot gyűjtöttem egybe, annál inkább meggyőződtem arról, hogy az emberi tékozlás milyen könnyen veszi az életet magát is. Láttam halá eseteket, amelyeket nem magyarázhattam meg magamnak, de amelyek erős jellemzésül szolgálhatnak az embri karakter megismerésében.

Dr. Charles Thaávier, a könyv szerzője, felsorol aztán közel kétezer öngyilkossági esetet. Ezek között vannak a következők:

Egy őszi napon Lyonból a francia fővárosba utazott egy jó módu, nyugodt életű kereskedő, Victorien Sabre. A megérkezése napján színházba megy, onnan vacsorázni s éjféltájt haza megy a szállójába. A színházban az egyik karénekes láttára azonban megrezzent. Sohasem látta ezelőtt a színészt, nem is ismeri, hanem az arca rendkívül hasonlít a kereskedő egyik régi barátjához, aki tíz évvel ezelőtt agyonlőtte magát. A barátja tette annak idején meglepte ugyan, de mélyebb hatást nem tett reá. S most egyszerre a színház lármás, fényes keretében eszébe jut annak az öngyilkossága. Miért ölte meg magát a barátja? Semmi oka nem volt rá; a buskomorság hajtotta a végzetes katasztrófa elé. De hát miért? miért? fölér a halál az élettel? Kétégyik sok vonzó lehet benne, hogy annyi embert csábított el az életből! . . . És ez a gondolat befészkelődött Viktorien Sabre agyába, a színházból távozván, az étterem hangos tömegében, ar utca kőszében: mindenütt a barátja halála fölött töprengett. Alighanem néhány pohár bor is izgatta, amikor a szállóba érkezett, mert ott tollat és tintát kért, s késő éjszaka bár, hoszku írásba kezdett. Ebből az írásból lehet következtetni a lelkiállapotára. Mintegy hajnali három orakor agyonlőtte magát.

Vegyük egy másik esetet: Körülbelül 5 évvel ezelőt az Olympia mulató csinos táncosnőjét megszerette egy szerény hivatalnok. A leánynak is tetszett az ifju és feleségül ment hozzá. Egy évig évig teljesen boldogok voltak s a feleség tisztességéhez szó sem férhetett volna, ha mult föltámadt egy napon a lelkében s mialatt a férje hivatalában volt, megölte magát. Lehelében, melyet hátrahagyott, a szive mélyéből hangzó vallomás volt:

— Szeretlek. Kimondhatatlanul. Csak most tudom, mi az, szeretni? És ez a szerelem késztet arra, hogy elmeneküljek az életből, elmeneküljek tőled, akit beszeny-nyeztelek. Az a bűn, amelyből ki-emeltél s engem megtisztítottál, téged fertőztetett meg. Bak a vé-

remmel moshatom le rólad. És hálás vagyok, hogy ezt megtöhetem. Most mind a ketten tiszták leszünk.

A bűnből való menekvés különben sokszor rendez a lélekben ilyen hullámveréseket, amelyek bizarnnak tünnek, de amelyek a pszichológus kutató szemében megfajtható rejtvények mégis.

Klaszikusnak illik ebbe annak a tolvajnak az esete, aki miután csalás és rablás révén meggazdagodott, becsületes emberré lett. Az évek multával annyira jellemessé változott, hogy megundorodott önmagától, vagyis a multjától s fegyverrel támadott önmaga ellen. Ez az eset két évig ezelőtt történt s még élénken emlékeztetünkben van.

— Mennyi regény, melyek mélyen a sziv homályában játszódhatnak le! mennyi tragédia, amelyek csak az utolsó jelenete jut a nézők szemei elé. . . .

Megható regén az, amely egy Chamoin nevű iskolamester életébe szövődik. Ez a Chamoin nagy bünt követett el sok évvel ezelőt: fiatalember korában leányiskolában tanított és elcsábította egyik növendékét. A botrány kitudódott a tanítót elcsapták s két évre bebörtünözték. A büntetés kitöltése után elvándorolt Angliába s onnan Kanadába, ahol sok hányattatás után néhány ezer dollár vagyon szerzett. Huszonöt évi távollét után felébredt benne a honvány és a bünb-fogazott gyermekét ismerni. Hazatért Franciaországba és kutatni kezdett az egykori kedvese után. Sokat kellett azonban kutatnia, amíg a régi historiában szereplők nyomát megtalálta. Ez a nyom aztán rávezette arra, minő szerencsétlenségek sorozata fejlődött az ő bűnből. A kedvesét a szülői elűzték, a született gyermek lelegházqa került, s onnan az élet elsodorta a bűnbe, amelyből eredt. A lelkiismeret furdalás Chamoin kezébe fegyvert adott s az öngyilkosok száma egygyel gyarapodott.

A halál statisztikájának hosszu fejezetét a kártyának számlájára írja a párisi rendőrorvos. Bizony megdöbbentő, mily bő az aratása a halálnak a káétyaasztal körül. Párisban egymagában átlagosan 130 öngyilkosságot termel évente kizárólag a kártyajáték. Ez a szám is csak azokat az eseteket összegezi, amelyek a rendőrség tudomásával egyenesen a kártyavesztések következményei. Mennyi megszámlálhatatlan tragédia marad azonban ismeretlenül még, amelyeknek titkába sohasem látunk.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Wesselényi Miklós-u. 7. sz.
Telephon szám 503.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Ma 1904. október 10-én:

Utazás az özvegyiség felé.

Vigjáték 4 felvonásban.

Kezdeté este 7 órakor.

Apró hirdetések.

Cipő-tűzésre egy tanuló leány felvétetik Nyiri Árpádnál, Szép-utca 2.

Fölülmulhatatlan az ujonnan megnyilt **KALAPKIRÁLY-hoz,**
hol állandóan a legutolsó divat szerinti kalapkülönlegességekben nagy választék van.
7-50 **KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 17. sz.**

Páratlan a maga minőségében!

● A világhírű erdélyi hegyaljai tisztán kezelt valódi és természetes ●

ÖTVÖS-BOROK

ÖTVÖS DÁNIELNÉ bornagykereskedő pinczejéből
KOLOZSVÁRT, Ovár, Bocskay-utca 1. sz.

Ajánlja különlegességeit: **Leányka, Asszu édes, Asszu finom, Sauvignon, Semillon, Muskotály, Rizling, Som, Egri bikavér és Carbenet.** Telefon 511.
A **Müncheni és I. Pilseni sörözőknek** erdélyrészi vezérképviselője. Telefon 511.

— Minden megbízást teljesít. — Üvegek kölcsön. — Nagybani eladásnál magas jutalék. —

Bizományi raktárak: Fuhrmann Károly fűszerkereskedő Wesselényi M. utca 9. Telefon 429. —
Adi László fűszerker. Deák F. u. 17. Telefon 470. — Kőrösi Ákos fűszerk. Tivoli és Deák F. u. sarok. Telefon 432. — Kövendi Károly Kossuth L. u. Haller-ház. — Veress László Monostor u. 35. Telefon 401. — Böhm Konrad Jókai-u. 11. Telefon 305. — Irimias Tivadar Arany János-tér 2. — Nyisztor Gergely Hunyadi tér 6. — Balogh János Trefort-u. 20. — Bárdi Sándor Akácfa u. 3. —
Nyikora Anna Rudolf-u. 64. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 25. 151 12-60

Nagy választékban
olcsó árak mellett
árusítja

LÁNYI BENŐNÉ

KOLOZSVÁRT,

Wesselényi Miklós-u. 2. sz. em.

levő 9-20

nőikalap termeiben

a legdivatosabb női-, leány-
és gyermek-kalapokat.

Csak első minőségű áruk,
olcsó árak!

Toló és háló gyermekkosci raktár.

Kényelmes bevásárlást eszközölhet mindenki

ADLER A. ADOLF

üzletében, Kossuth Lajos utca 10. szám alatt, hol

részletfizetésre is,

szolid árak mellett kaphatók nagy választékban jó minőségű
vásznak, schiffonok, damaszt és kézmű-árak, paplanok, flanel
takarók, szövet és csipkefüggönyök, asztal és ágy garnitúrák,
futó, fali és asztal alá való szőnyegek. Különös figyelemre
méltók a következő idényre már megérkezett **legdivatosabb
női kabátok** és több új czikkek. Üzletemnek eddigi szolid
alapja biztosítékot nyújt a legelőkelőbb helyen is a bizalomra.

A n. é. helybeli és vidék közönség szives támogatását
minél tömegesebben kéri, legmélyebb tisztelettel

Adler A. Adolf,
üzlettulajdonos.

Minden nagyságu fali tükrök!

Iskolai kézimunkákhoz szükséges hozzávalók u. m.:

Kötőpamutok, Fényfonalok, Horgolócérnák, Himzőselymek, Spárgavásznak,
Kalotaszegi gyapot és Lenvásznak, Siffon. Előnyomatott munkák, Horgoló-
tűk, Négyuszög **Előnyomda.** Bármily minta vagy Divatlaprajzának átco-
és Dobrárnák pirozása. átlukasztása és előnyomatása.

Ákontz Sándor

Erdélyrész legrégebb (alapított 1830.)

Kézimunka, Kötött és Rövidáru Raktára

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 5. Szemben a szoborral.

Jókai-utca 2. szám.

Uj lisztraktár

Jókai-u. 2. a legjobb és Jókai-u. 2.
legolcsóbb **lisztbevásárlási forrás.**

Jókai-utca 2. szám.

Kiadja: a Szerkesztőség.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10. sz.

Csak
Globus

tisztító
kivonattal
tisztítsunk

◻ A ki ◻

ezipőit elegáns és tartós
karban szereti tartani,

**csak is
GLOBIN**

legfinomabb bőrtisz-
tító szert használjon.

— Egyedüli gyár: —
ifj. Schuller Frigyes
részv.-társ. Eger i. B. Lipcsén.

Keresünk lakást

2 ágyba való ágyneművel, kiszolgálással együtt.

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Vadászni akarók figyel-

mebe! Kitűnő vadászterület bé-
relhető a Felek község
összes területére évi 20 koro-
náért Bernáth E. Sándornál.

Ki akar

naponta 2-3 koronát

tisztességes módon és könnyen
keresni?

Felnöttek, valamint gyerme-
kek is, kik 13-ik életévüket már
betöltötték, jelentkezhetnek a
„Kolozsvári Hírlap“ kiadóhivata-
lában Wesselényi Miklós-utca 7.
sz. minden délután 3-6 óráig.